

2024-09-04 Nr. NV-2330

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-24-893(3); TAIS 24-11567(3)		DĖL XX AMŽIAUS LIETUVOS LAISVĖS KOVŲ TYRIMŲ IR JŲ SKLAIDOS, ŠIŲ KOVŲ ĮAMŽINIMO 2024–2026 METŲ VEIKSMŲ PLANO PATVIRTINIMO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendina- masis teisės aktas	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne	Vyriausybės kanceliarija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis	Svarstyti Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☒ LRV posėdis (A dalis) ☐ LRV posėdis (B dalis)
	Priėmimo terminas Click or tap to enter a date.		2024-09-03	☐ Gražinti tobulinti

SPRENDIMO ESMĖ

Teisinis pagrindas - Seimo 2023-10-10 nutarimas Nr. XIV-2195 „Dėl XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo programos patvirtinimo“, kurio 2 str. Vyriausybei pasiūlyta parengti Programos įgyvendinimo veiksmų planą ir numatyti reikiamas lėšas.

Teikiamu Nutarimo projektu siūloma patvirtinti XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo 2024–2026 metų veiksmų planą (toliau – Planas), kurį parengė Ministro Pirmininko 2023 m. gruodžio 18 d. potvarkiu Nr. 250 sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo veiksmų plano projektui parengti, įvertinusi ir apibendrinusi suinteresuotų valstybės institucijų, įstaigų bei organizacijų pateiktus pasiūlymus.

Plane teikiamos veiklos (projektai) atliepia Programos tikslui pasiekti nustatytus uždavinius, kuriais siekiama prisidėti prie Lietuvos visuomenės pilietinės savimonės ir patriotiškumo ugdymo, laisvės kovų paveldo aktualizavimo. Iš viso Lietuvoje ir tarptautiniu mastu numatyta įgyvendinti 63 veiklas, įtraukiančias įvairias visuomenės ir amžiaus grupes (pvz.):

- Vykdyti istorinius ir archeologinius tyrimus siekiant rasti Lietuvos pasipriešinimo dalyvių palaikus
- Pildyti Lietuvos partizanų giminių DNR pavyzdžių bazės biologinį (DNR) banką
- Modernizuoti Kultūros vertybių registrą – sukurti jame viešai prieinamą Lietuvos laisvės kovų vietų paieškos sistemą
- Sukurti ir pagaminti tipinius Lietuvos partizano ir Lietuvos partizanų ryšininko antkapinius ženklus, pradėti kapų ženklinimą Varėnos rajone.
- Sudaryti Lietuvos laisvės kovotojus menančių vietų užsienio valstybėse sąvadą
- Įrengti kenotafą Lietuvos Respublikos Prezidento pareigas ėjusiam Jonui Žemaičiui-Vytautui Vilniuje, Antakalnio kapinėse
- Organizuoti Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio ir kitų Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo procesus liudijančių dokumentų paiešką išsivijoje ir skaitmeninimą
- Lietuvos archyvuose saugomų dokumentų pagrindu organizuoti Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio ir kitus Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo procesus liudijančios istorijos dėstymo ugdymo įstaigose metodinės medžiagos parengimą ir integravimą į mokymo procesus
- Organizuoti tarptautinę konferenciją, skirtą Štuthofio koncentracijos stovykloje kalėjusių Lietuvos inteligentų – Garbės kalinių – visuomeninei, kultūrinei, pilietinei bei politinei veiklai ir likimams aktualizuoti, parengti konferencijos medžiagą viešinti ir kt.

Pažymėtina, kad Programa apima 2023–2029 m. laikotarpį. Pradinis Planas rengiamas 2024–2026 m. laikotarpiui. Atkreiptinas dėmesys, kad Plane nurodytos veiklos gali būti tęstinės arba turi būti įvykdytos per nustatytą terminą. Siekiant užtikrinti Plane nurodytų veiklų įgyvendinimo stebėseną ir koordinavimą, taip pat atsižvelgiant į pasikeitusias aplinkybes ar siūlomas naujas iniciatyvas, Planą numatoma kasmet peržiūrėti. Naujas veiksmų planas, apimantis 2027–2029 m. laikotarpį, bus rengiamas atsižvelgiant į pasiektus rezultatus, įvertinus kylančius naujus iššūkius bei siekiant užtikrinti XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo tęstinumą.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

Planas bus įgyvendinamas iš valstybės biudžete atitinkamoms ministerijoms, institucijoms, įstaigoms patvirtintų bendrųjų asignavimų ir kitų teisėtai gautų lėšų. Savivaldybėms siūloma dalyvauti įgyvendinant Planą ir skirti savivaldybių biudžetų lėšų Planui įgyvendinti.

Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Seimo kanceliarija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Finansų ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sekretoriatu, Kultūros paveldo departamentu prie Kultūros ministerijos, Lietuvos kino centru prie Kultūros ministerijos, Lietuvos valstybės naujuoju archyvu, Lietuvos nacionalinę filharmoniją, Šiaulių „Aušros“ muziejumi, Lietuvos kultūros taryba, viešąja įstaiga Lietuvos nacionaliniu radiju ir televizija, Vilniaus miesto savivaldybės administracija, VšĮ PTP.

Nutarimo projektas patikslintas pagal Kultūros ministerijos, Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos, Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos, Kauno IX forto muziejaus, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau – Centras), Vilniaus universiteto, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Nutarimo projektas papildomai suderintas darbo tvarka.

Atkreiptinas dėmesys, kad Užsienio reikalų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija ir Druskininkų savivaldybė, Raseinių rajono savivaldybė, Varėnos rajono savivaldybė pateikė pasiūlymus į Planą įtraukti ir kitus aktualius, turinčius išliekamąją vertę, ugdančius patriotiškumą ir pilietiškumą projektus, tačiau, atsižvelgiant į dideles veiklų apimtis ir ženklų lėšų poreikį, šiame etape jie į Planą nebus įtraukti. Dėl šių projektų įgyvendinimo galimybių galėtų būti sprendžiama ateinančiais metais, peržiūrint Plano veiklas.

Atsižvelgiant į 2024 m. rugsėjo 3 d. tarpinstituciniame pasitarime (4 klausimas) pateiktą Užsienio reikalų ministerijos pasiūlymą ir suderinus su Centru, buvo patikslinti veiklos Nr. 3.7 atsakingi vykdytojai: vykdytojai sukeisti vietomis ir pirmasis nurodytas Centras.

TEISINIS VERTINIMAS – TEISĖS GRUPĖS PASTABOS

Pasirenkama

☐ Esminės

☐ Vertinamojo / tikslinamojo pobūdžio

☐ Redakcinio pobūdžio ir (ar) teisės technikos

☒ Pastabų nėra

PAŽYMĄ PARENGĖ

Nomeda Poderienė

Socialinės politikos grupė, patarėja